Haram mal ile hac yapmak

﴿ حكم الحج بمال حرام ﴾

[Türkçe — Turkish — تركي]

Muhammed Salih el-Muneccid

Terceme : Muhammed Şahin

Tetkik : Ümmü Nebil

2011 - 1432

IslamHouse.com

﴿ حكم الحج بمال حرام ﴾

« باللغة التركية »

محمد صالح المنجد

ترجمة: محمد مسلم شاهين

مراجعة: أم نبيل

2011 - 1432

IslamHouse.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

Soru:

Eşim (hanımım), dînen haram olan kadın elbiseleri satılan bir işyerinde satış elemanı olarak çalışıyordu.Fakat Allah'a hamd olsun ki işini bıraktı.Doğal olarak eşimin işyerinde çalıştığı süre için mâli hakları bulunmaktadır. Alacağımız bu mal (tazminat) ile ben ve eşim, kendisinin rızâsı ve onayıyla anne ve babamın hac masraflarına ayırmak üzere anlaştık. Babam daha önce hac yapmıştı ama annem hac yapmamıştı. Fakat annem ve babam şu an pek yaşlı durumdalar. Onların hac yapmaları câiz midir? Yoksa ben ve eşim mi hac yapalım? Bilindiği gibi ben ve eşim, inşaallah gelecek yıl hac yapmayı istiyoruz.

Yine, bizim bu maldan (tazminattan) başka birikmiş hiçbir malımız yoktur.Bu parayı (tazminatı), her iki durum için değerlendirmemiz câiz midir? Lütfen bizi bilgilendirir misiniz?

Cevap:

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Birincisi:

Hac yapmak isteyen kimsenin, hac nafakasının (masraflarının) helal maldan olması gerekir. Çünkü helal mal, Allah'a itaate yardım eder ve günahtan geri bırakır.

Allah Teâlâ'nın, haram mal ile hac yapan kimsenin, haccını kabul etmemesinden korkulur.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- helal mal konusunda şöyle buyurmuştur:

((أَيُّهَا النَّاسُ! إِنَّ اللهَ طَيِّبٌ لَا يَقْبَلُ إِلَّا طَيِّبًا، وَإِنَّ اللهَ أَمَرَ الْمُؤْمِنِينَ بِمَا أَمَرَ بِهِ الْمُرْسَلِينَ فَقَالَ:يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ. وَقَالَ: يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ. ثُمَّ ذَكَرَ الرَّجُلَ يُطِيلُ السَّفَرَ أَشْعَثَ أَغْبَرَ، يَمُدُّ يَدَيْهِ إِلَى السَّمَاءِ يَا رَبِّ! يَا رَبِّ! وَمَطْعَمُهُ حَرَامٌ، وَمَشْرَبُهُ حَرَامٌ، وَمَلْبَسُهُ حَرَامٌ، وَغُذِيَ بِالْحَرَامِ، فَأَنَّى يُسْتَجَابُ لِذَلِكَ.)) [رواه مسلم]

"Ey insanlar! Şüphesiz ki Allah, Tayyib (temiz, hoş ve güzel)'dir. Bundan dolayı temiz, hoş ve güzel olan (Tayyib) şeylerden başkasını kabul etmez. Allah, peygamberlere emrettiği şeyleri, mü'minlere de emretmiş ve şöyle buyurmuştur:

- Ey rasûller (elçiler)! Helal olan şeylerden yeyin ve güzel davranışlarda bulunun. Çünkü ben, sizin yapmakta olduklarınızı iyi bilirim."[1]

Yine şöyle buyurmuştur:

- Ey îmân edenler! Size rızık olarak verdiğimiz şeylerin helal olanlarından yeyin..."[2]

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- sonra şunu zikretti:

"(Hac, ziyâret ve sıla-i rahim gibi Allah için) bir yolculuğa çıkan, saçları darma dağınık ve toza toprağa bulanmış bir halde ellerini göğe kaldırarak:

Rabbim! Rabbim!

Diye duâ eden, oysa yediği haram, içtiği haram, giydiği haram olan ve haramla beslenmiş böyle birisinin duâsı nasıl kabul edilsin."[3]

İbn-i Abdûs -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

"Bilmelisin ki, dînin dîreği ve onu ayakta tutan şey, yiyeceğin helal olmasıdır. Bu sebeple kimin kazancı helal olursa, ameli de temiz ve pak olur. Kim de kazancını temiz ve hoş (helal) kılmazsa, bu kimsenin namazı, orucu, haccı, cihadı ve her türlü salih amelinin kabul olunmamasından endişe edilir. Çünkü Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿...إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ ٱللَّهُ مِنَ ٱلۡمُتَّقِينَ ٢٧﴾ [سورة المائدة من الآية:٢٧]

"Allah, ancak müttakîlerden (kendisinden hakkıyla korkanlardan) kabul eder."[4]

Ömer b. Hattab -Allah ondan râzı olsun- birgün namaz kılanlara bakıp şöyle dedi:

"Birinizin, namaz kılarken başını çok kaldırması veya çok eğmesi beni aldatmaz. Dîndârlık, Allah'ın dîninde takvâlı olmak, Allah'ın haram kıldığı şeylerden el çekmek (onlara el uzatmamak) ve Allah'ın helal ve haram kıldığı şeylere dikkat ederek hareket etmektir."

Abdullah b. Ömer de -Allah ondan ve babasından râzı olsun- bu konuda şöyle demiştir:

"Hacıların en fazîletlisi; niyeti en ihlaslı ve nafakası en temiz (helal) olan, inanç bakımından da en güzel yakîne sahip olan kimsedir."[5]

Bazı imamların şöyle dedikleri rivâyet olunmuştur:

---

[1] Mu'minûn Sûresi: 51
[2] Bakara Sûresi: 172
[3] Müslim; hadis no: 1015
[4] Mâide Sûresi: 27
[5] İbn-i Hâcib el-Mâlikî; "el-Medhal"; c: 4, s: 210

"Aslı haram olan bir mal ile hac yaptığın zaman, sen hac yapmamış sayılırsın. Fakat bindiğin deven hac yapmış sayılır. Allah Teâlâ, helal olandan başkasını kabul etmez. Beytullah'ı hacceden herkesin haccı da mebrûr (makbul) değildir."

"Mevâhibu'l-Celîl Şerhu Muhtasar-ı Halîl" kitabında (c:2, s: 530) şöyle denmiştir:

"Kim, haram mal ile hac yaparsa, kabul şartını kaybettiğinden dolayı, haccı makbul değildir. Birden fazla âlim böyle beyan etmiştir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿...إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ ٱللَّهُ مِنَ ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٢٧﴾﴾ [سورة المائدة من الآية:٢٧]

"Allah, ancak müttakîlerden (kendisinden hakkıyla korkanlardan) **kabul eder."**[1]

el-Ğazâlî, el-Karâfî, el-Kurtubî ve Nevevî gibi bir grup âlim, haram mal ile yapılan haccın kabul olunmayacağına işâret etmişlerdir.

el-Ğazâlî, bunu İbn-i Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- nakletmiştir ki bu da huccet olarak yeterlidir.

Değerli âlim Ebu Abdillah Muhammed b. Ruşeyd el-Bağdâdî, hac menâsiki hakkında "ez-Zehebiyye" diye adlandırdığı kasîdesinde şöyle demiştir:

"Bildiğin helal mal ile hac yap. Haram maldan şiddetle sakın…

Kim, haram mal ile hac yaparsa, Allah onun haccından müstağnîdir.

(Haram mal ile hac yapan kimse) Lebbeykellahumme lebbeyk derse,

Allah'ın ona cevabı: Haccına lebbeyk (icâbet) yoktur, onu reddettik, olur."

İkincisi:

Haram maldan istifâde etmek câiz değildir. Haram mala tevbe etmek ise, ancak ondan kurtulmakla ve o malı hayır yolunda harcamakla olur.

Bu malı baban ve annen için harcaman ise, senin, ondan istifâde etmen demektir. Çünkü bu, farz olan nafaka karşılığındadır ki bu da câiz değildir.

Üçüncüsü:

Sen ve eşinin hac yapması için helal maldan paranız yoksa, bu takdirde onunla hac yapabileceğin helal malı kazanıncaya (biriktirinceye) kadar beklersin.

Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

---

[1] Mâide Sûresi: 27

﴿ ... وَلِلَّهِ عَلَى ٱلنَّاسِ حِجُّ ٱلْبَيْتِ مَنِ ٱسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًاۚ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٩٧﴾ ﴾ [سورة آل عمران من الآية: ٩٧]

"Yoluna gücü yetenlerin Beytullah'ı haccetmeleri, Allah'ın insanlar üzerindeki bir hakkıdır.Kim de (haccın farz oluşunu) **inkâr ederse, bilsin ki Allah, âlemlerden** (onun haccından ve diğer amellerinden) **müstağnîdir."**[1]

Allah Teâlâ ikinize helal rızık nasip ederse, hemen hac yapmak üzere acele etmeniz gerekir.

Allah Teâlâ'dan, hepimizin amellerini kabul etmesini ve tevbe-i nasuh ile tevbe etmede bize yardım etmesini dileriz.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.

[1] Âl-i İmrân Sûresi: 97